

OBC ELST

SAMEN MET JOU!

ANTI- PESTPROTOCOL

OBC Elst

www.obc-elst.nl

Inhoud

1.	Inleiding	4
2.	Pesten	5
2.1	Wat is plagen?	5
2.2	Wat is pesten?	5
2.3	Hoe wordt er gepest?	6
2.4	De gepeste leerling	6
2.5	Wat zijn mogelijke signalen dat een leerling gepest wordt?	6
2.6	De pester	7
2.7	De meelopers en andere leerlingen.....	7
3.	Cyberpesten/digitaal pesten	8
3.1	Wat is cyberpesten/digitaal pesten	8
3.2	Hoe kan er digitaal gepest worden?	8
3.3	Social media.....	8
3.4	Gedragcode social media voor leerlingen en medewerkers.....	8
3.5	Hoe te handelen bij cyberpesten/digitaal pesten?	9
4.	Het anti-pestprotocol	10
4.1	Uitgangspunten	10
4.2	Een vijfsporenaanpak.....	10
4.3	Preventieve maatregelen	11
5.	De aanpak na een melding van pesten	12
5.1	Stappenplan na constatering van pestgedrag.....	12
5.2	Rol- en taakverdeling.....	14
5.2.1	Mentor	14
5.2.2	Medewerkers van school.....	14
5.2.3	Anti-pestcoördinator	14
5.2.4	Ondersteuningsteam	14
5.2.5	Teamcoördinator	15
5.2.6	Teamleider	15
5.2.7	Ouder(s)/verzorger(s).....	15
6.	Bijlagen	16
6.1	Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling	16
6.2	Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest.....	17

Status	Data	Opmerkingen
Concept (versie/datum)	Versie 1 / 15-11-2022 Versie 2 / 20-12-2022	
Inspraak (advies/instemming MR)	n.v.t.	
In werking op		

1. Inleiding

Kinderen en jongeren hebben recht op een veilige leer- en leefomgeving. Dit recht is wettelijk vastgelegd in de Wet Veiligheid op school¹. De wet verplicht scholen om zich in te spannen om pesten tegen te gaan en te zorgen voor een (sociaal en fysiek) veilige omgeving. Daarnaast voert de Scholengroep Over- en Middenbetuwe (SgOMB) een nauw omschreven beleid wat betreft de regels voor een veilige werk- en leeromgeving. Deze is uitgewerkt in de notitie "Een gezonde en veilige school"² waarbij ook aandacht wordt besteed aan eventuele maatregelen en sancties bij ongewenst gedrag.

In het voorliggende anti-pestprotocol geven wij een helder beeld over zowel de richtlijnen bij geconstateerd pestgedrag, de taak- en rolverdeling bij pestgedrag, als ook de voorwaarden en activiteiten die pesten kunnen voorkomen.

Alle goede voornemens van een school om pesten geen plek op school te geven, staan en vallen met de signalering en/of melding van pestgedrag en het vervolg daarop. Vaak schiet juist het signaleren en/of melden tekort, zodat een leerling met zijn problemen alleen blijft staan.

Dit protocol is erop gericht om iedereen die betrokken is bij onze school, alle volwassenen en alle leerlingen, op de hoogte te brengen hoe er gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. En ervoor te zorgen een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen. Het heeft als belangrijkste doel het vertrouwen van allen te winnen op een gebied waar nog te vaak wantrouwen overheerst. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen docent, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders.

Pesten is altijd onacceptabel en vraagt om een duidelijke en krachtige reactie vanuit de school, in samenwerking met de ouders. De grote vraag is hoe dat het beste kan en vooral ook hoe we dat het beste kunnen aanpakken.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/veilig-leren-en-werken-in-het-onderwijs/veiligheid-op-school>

² <https://www.obc-elst.nl/download/notitie-gezonde-en-veilige-school/>
[ANTI-PESTPROTOCOL OBC ELST]

2. Pesten

Wanneer is het plagen en wanneer wordt het pesten?

2.1 Wat is plagen?

Plagen gebeurt vaak spontaan, het duurt niet lang en is onregelmatig. Bij plagen ben je gelijk aan elkaar; er is geen machtsverhouding. De rollen liggen niet vast: de ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander. Plagen gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en is daarom vaak leuk, plezierig en grappig.

2.2 Wat is pesten?

We spreken van pestgedrag als **dezelfde leerling regelmatig en systematisch vervelend benaderd wordt**. Bij pesten ben je niet gelijk aan elkaar. De pester heeft geen positieve bedoelingen; wil pijn doen, vernielen of kwetsen. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en zeer bedreigend.

Over de redenen waarom mensen zich agressief gedragen, bestaan allerlei theorieën. Volgens de ene theorie is geweld een onontkoombaar verschijnsel, dat op zijn best op een acceptabele wijze kan worden gekanaliseerd. Volgens een andere theorie komt geweld voort uit frustratie en kan dit worden voorkomen door ontevredenheid weg te nemen, de agressie-opwekkende omgeving om te vormen en reflectie op het gedrag te stimuleren.

Een klimaat waarin gepest wordt, tast iedereen aan. In een klas waar gepest wordt, kunnen alle leerlingen slachtoffer worden. Pestgedrag moet dan ook door iedereen serieus worden genomen. Het lastige is dat veel pestgedrag zich in het verborgene afspeelt, zodat het moeilijk is om er greep op te krijgen. En zelfs als het pestgedrag wordt opgemerkt, weten mensen niet altijd hoe ze ermee om kunnen gaan.

Docenten en onderwijsondersteunend personeel hebben echter een taak, samen met de ouders en de leerlingen, bij het tegengaan van pesten.

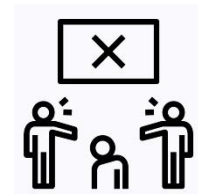
Leerlingen moeten weten dat ze hulp kunnen krijgen van volwassenen in de school en hierom durven vragen. Volwassenen dienen oog te hebben voor de signalen van leerlingen. Ze dienen interesse te tonen en te luisteren naar wat de leerlingen te vertellen hebben.

Voor mentoren betekent het dat ze groepsgesprekken houden, aandacht hebben voor de groeps sfeer en het functioneren van individuele leerlingen in de groep. Ze maken afspraken met de klas en zorgen ervoor dat deze afspraken nagekomen worden.

2.3 Hoe wordt er gepest?

Pesten kan op allerlei manieren gebeuren. Onderstaand is een overzicht gemaakt met de meest voorkomende vormen van pesten en enkele voorbeelden.

Met woorden:	vernederen, belachelijk maken schelden dreigen met bijnamen aanspreken gemene briefjes, e-mailtjes, appjes
Cyberpesten:	chanteren met foto's en video's, plaatsen van haatreacties aanmaken van nepprofielen naming, cancel culture shaming, exposen (shame) sexting, sextortion [zie voor aanvullende informatie paragraaf 3]
Lichamelijk:	trekken aan kleding duwen, schoppen en slaan krabben en aan haren trekken wapengebruik
Achternvolgen:	opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren, buitensluiten
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen kliederen op boeken fiets beschadigen en/of banden kapot steken
Afpersing:	dwingen om geld of spullen af te geven anderszins afdwingen om iets voor de pester te doen.

2.4 De gepeste leerling

Gepest worden kan iedereen overkomen. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over. Redenen hiervoor kunnen zijn:

- schaamte
- angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- het probleem lijkt onoplosbaar
- het idee dat het niet mag klikken

2.5 Wat zijn mogelijke signalen dat een leerling gepest wordt?

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen

- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet buiten willen spelen
- Niet alleen een boodschap durven doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn
- Zelf blessures scheppen om niet naar school te hoeven
- Opvallende gedragsverandering

2.6 De pester

Pesters zijn vaak de fysiek en/of verbaal sterkeren in hun groep. Zij zijn of lijken populair, maar zijn dat uiteindelijk niet. Ze dwingen hun populariteit af door stoer en onkwetsbaar gedrag. Van binnen zijn ze vaak onzeker en proberen ze zichzelf groter te maken door een ander kleiner te maken.

Pesters krijgen vaak andere kinderen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden. Doorgaans voelen pesters zich niet schuldig, want zij vinden dat het slachtoffer erom "vraagt".

Pestgedrag kan een aantal dieperliggende oorzaken hebben:

- Zelf vroeger gepest.
- Een problematische thuissituatie.
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet); als een pester zich verloren voelt binnen een grote groep, kan hij zich belangrijker maken door een ander omlaag te drukken.
- Het moeten spelen van een niet-passende rol.
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas.
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij/zij de baas is. Dergelijke spanningen kunnen op een zondebok worden afgereageerd.
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau).
- Een zwak gevoel van autonomie (te weinig zelfstandigheid en verantwoordelijkheid).

2.7 De meelopers en andere leerlingen

Meelopers zijn leerlingen die meedoen met het pesten. Dit gebeurt meestal uit angst om zelf in de slachtofferrol terecht te komen, maar het kan ook zo zijn dat meelopers stoer gedrag wel interessant vinden en dat ze denken in populariteit mee te liften met de pester. Verder kunnen leerlingen meelopen uit angst vrienden of vriendinnen te verliezen.

Een groep leerlingen houdt zich afzijdig als er wordt gepest. Ze kunnen zich wel schuldig voelen over het feit dat ze niet in de bres springen voor het slachtoffer of geen hulp inschakelen.

3. Cyberpesten/digitaal pesten

3.1 Wat is cyberpesten/digitaal pesten

Cyberpesten is iedere vorm van pesten via het internet. Het grootste probleem van cyberpesten is dat het op ieder moment kan plaatsvinden, omdat bijna iedereen continu verbonden is met het internet. Hierdoor kan pesten ook doorgaan wanneer de gepeste persoon zich in de veilige huiselijke omgeving bevindt. Niet altijd kent de gepeste persoon de pesters. In ongeveer tweederde van de gevallen is de pester een bekende. Voor enkele voorbeelden van vormen van cyberpesten, zie paragraaf 2.3 in dit document.

Helaas zien scholen de gevallen van cyberpesten steeds meer oplopen. Het is daarom noodzakelijk om aan deze "moderne" vorm van pesten en hoe hierbij te handelen extra aandacht te besteden.

3.2 Hoe kan er digitaal gepest worden?

Enkele veelvoorkomende voorbeelden zijn:

- pestberichten via mail, app of andere social media-kanalen versturen (beledigen, beschuldigen, roddelen)
- stalking: het stelselmatig lastig vallen van iemand door het sturen van haatdragende berichten via mail, chatrooms of social media
- ongewenst contact met vreemden
- webcam-seks: beelden die ontvangen worden kunnen opgeslagen worden en te zijner tijd misbruikt worden
- hacken: gegevens stelen of instellingen aanpassen. Ook het uit naam van een ander versturen van mogelijk schadelijke berichten

3.3 Social media

Niet meer weg te denken bij het dagelijks leven van jongeren is social media. Social media is een verzamelnaam voor alle internet-toepassingen waarmee het mogelijk is om informatie met elkaar te delen op een gebruiksvriendelijke en 'vaak' leuke wijze. Het betreft niet alleen informatie in de vorm van tekst (nieuws, artikelen). Ook geluid (podcasts, muziek) en beeld (fotografie, video) worden gedeeld via social media. Social media staat voor 'media die je laten socialiseren met de omgeving waarin je je bevindt'.

3.4 Gedragscode social media voor leerlingen en medewerkers

Social media zoals Twitter, Instagram, Whatsapp en nog vele andere kanalen bieden de mogelijkheid te laten zien dat je trots bent op de school. Tevens kunnen ze een bijdrage leveren aan een positief beeld van de school. Aan de andere kant kunnen berichten op social media (soms onbewust) betrokken leerlingen, personeelsleden en de goede naam van de school schaden. De gedragscode social media voor leerlingen en medewerkers is terug te vinden in het protocol ICT-gebruik, internet en sociale media: [X2-Protocol-ICT-gebruik-internet-en-sociale-media-VO-PO-def-060422.pdf \(obc-elst.nl\)](#).

3.5 Hoe te handelen bij cyberpesten/digitaal pesten?

1. Bewaar de berichten. Probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen (selecteren en kopiëren, afdrukken, gesprekken opslaan)

2. Blokkeren van de afzender. Leg de leerling zo nodig uit hoe hij de afzender kan blokkeren.

3. Probeer de dader op te sporen. Soms is de dader te achterhalen door uit te zoeken van welke computer op school het bericht is verzonden. Neem contact op met de ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk om van het IP-adres van de e-mail af te leiden van welke computer het bericht is verzonden. Berichten via social media zijn vaak via een persoonlijk profiel gestuurd en daardoor is de zender vaak direct zichtbaar.

4. Neem contact op met de ouders van de gepeste leerling.

Geef de ouders voorlichting over welke maatregelen zij thuis kunnen nemen met betrekking tot het digitaal pesten. Geef de ouders zo nodig het advies contact op te nemen met andere ouders en met de politie.

De aanpak (hoofdstuk 4 & 5) is ook van toepassing op digitaal pesten.

4. Het anti-pestprotocol

In het anti-pestprotocol is vastgelegd dat wij pestgedrag op school niet accepteren en volgens een vooraf bepaalde handelwijze gaan aanpakken.

4.1 Uitgangspunten

Een dergelijk protocol kan alleen functioneren als aan bepaalde voorwaarden is voldaan:

1. Pesten moet als een probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: medewerkers, ouders en leerlingen.
2. De school is actief in het scheppen van een veilig en pedagogisch verantwoord klimaat waarbinnen pesten als onacceptabel gedrag wordt ervaren.
3. Docenten en onderwijsondersteunend personeel moeten pesten kunnen signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
4. De school dient te beschikken over een directe aanpak wanneer het pesten de kop opsteekt (het anti-pestprotocol).
5. De school verzorgt op pestpreventie gerichte (les)activiteiten.

4.2 Een vijfsporenaanpak

Het zogenaamde vijfsporenaanpak³ is gebaseerd op de volgende vijf pijlers:

1. De algemene verantwoordelijkheid van de school

De school zorgt dat de directie, de mentoren, de docenten en het onderwijsondersteunend personeel voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.

De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.

2. Het bieden van steun aan de leerling die gepest wordt

Het probleem wordt serieus genomen.

Er wordt uitgezocht wat er precies gebeurt.

Er wordt overlegd over mogelijke oplossingen.

Er wordt hulp aangeboden.

3. Het bieden van steun aan de pester

De leerling wordt geconfronteerd met zijn gedrag en de gevolgen daarvan.

De achterliggende oorzaken worden achterhaald.

Er wordt hulp aangeboden.

4. Het betrekken van de meelopers en andere leerlingen bij het probleem

Het pesten en de rol van deze leerlingen wordt besproken met deze leerlingen.

Er wordt gesproken over mogelijke oplossingen en wat deze leerlingen kunnen bijdragen aan een verbetering van de situatie. Hier wordt in de toekomst op terug gekomen.

5. Het bieden van steun aan de ouders

Ouders die zich zorgen maken over pesten worden serieus genomen.

De school werkt samen met de ouders om het pesten aan te pakken.

De school geeft adviezen aan de ouders in het omgaan met hun gepeste of pestende kind.

De school verwijst de ouders zo nodig naar deskundige hulpverleners.

³ Bob van de Meer, "Pesten op school", Koninklijke van Gorcum BV, 1996.
[ANTI-PESTPROTOCOL OBC ELST]

4.3 Preventieve maatregelen

1. Elke mentor bespreekt aan het begin van het schooljaar de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd. Tevens bespreekt de mentor in de klas het anti-pestprotocol en maakt hij pesten bespreekbaar. Ook wordt duidelijk gesteld dat pesten altijd gemeld moet worden en niet als klikken, maar als hulp bieden of vragen wordt beschouwd. Hierbij worden de rol van de pester, de gepeste leerling, de meelopers en de andere leerlingen benoemd.
2. In de leerjaren 1 t/m 5 wordt aandacht besteed aan pesten in één of meerdere studielessen. De leerlingen maken aan het eind van deze les(sen) een aantal afspraken met elkaar. Deze kunnen bijvoorbeeld vastgelegd worden in een anti-pestcontract.
3. Indien een mentor of docent daartoe aanleiding ziet, besteedt hij/zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groepsgesprek.

5. De aanpak na een melding van pesten

5.1 Stappenplan na constatering van pestgedrag

Stap	Actie	Wie	Opmerking
1	Iedereen die gepest wordt of dit constateert, neemt contact op met de mentor en/of de anti-pestcoördinator en/of een medewerker van de school die hij/zij vertrouwt. De mentor of medewerker voert samen met de anti-pestcoördinator een gesprek met de gepeste leerling en een gesprek met de pester.	Mentor Anti-pestcoördinator Medewerker van school	
2	De mentor en/of de anti-pestcoördinator en/of een medewerker van de school stelt de verantwoordelijke teamcoördinator direct na dit gesprek op de hoogte van de ernst, de exacte feiten van het gebeuren en van de namen van de pesters. Indien de gepeste leerling ervoor heeft gekozen om niet met de mentor in gesprek te gaan, dient deze door de medewerker van school ook geïnformeerd te worden.	Mentor Anti-pestcoördinator Medewerker van school Teamcoördinator	
3	De mentor onderneemt in overleg met de anti-pestcoördinator en indien nodig in samenwerking met het ondersteuningsteam eventuele vervolgstappen tegen de pester (vanaf stap 4.)	Mentor Anti-pestcoördinator Ondersteuningsteam	
4	De mentor maakt in samenwerking met de anti-pestcoördinator en eventueel de teamcoördinator met de gepeste leerling een aantal afspraken om zodoende in de loop van de weken en maanden die volgen, telkens te kunnen nagaan of de gemaakte afspraken en/of maatregelen effect hebben. Ook dit proces kan begeleid worden door het ondersteuningsteam afhankelijk van de hulpvraag van de gepeste leerling, de pester en de meelopende groep. In overleg met de gepeste leerling worden ouders ingelicht.	Mentor Anti-pestcoördinator Ondersteuningsteam Teamcoördinator	
5	De betrokken mentor en teamcoördinator gaan in gesprek met de pester. Zij voeren een gesprek dat de bewustwording van de pester over wat hij heeft gedaan, bevordert. Er worden afspraken gemaakt om zodoende in de loop van de weken en maanden die volgen, telkens te kunnen nagaan of de gemaakte afspraken en/of maatregelen effect hebben. Indien nodig kunnen sanctionerende	Mentor Teamcoördinator	

	maatregelen door de teamcoördinator genomen worden.	
	Ouders van pester worden ingelicht.	
6	De mentor informeert alle partijen met het verzoek goed te blijven waarnemen en met alle partijen in contact te blijven.	Mentor Anti-pestcoördinator Ondersteuningsteam
	De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groeps sfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groeps lid heeft. De anti-pestcoördinator ondersteunt hierin de mentor indien gewenst/nodig. Ook kan de begeleiding van het ondersteuningsteam ingeschakeld worden.	
7	De mentor en anti-pestcoördinator hebben een vervolggesprek met de gepeste leerling.	Mentor Anti-pestcoördinator
	Als het probleem opgelost is, sluit na dit gesprek de casus. Er volgt nog een afspraak na uiterlijk een maand om te kijken of alles nog steeds goed verloopt.	
	<i>Als de mentor of een andere medewerker van school - na een vervolggesprek met de gepeste leerling - dezelfde pester wéér noemt, dan wordt de teamcoördinator ingezet. Hij zet dan stap 8 t/m 11 in werking.</i>	
8	De teamcoördinator maakt een afspraak met de verantwoordelijke teamleider om met de pester een gesprek te voeren over de achtergronden van zijn gedrag.	Teamcoördinator Teamleider
9	De ouders van de pester en gepeste leerling worden uitgenodigd voor een gesprek op school met teamcoördinator en teamleider.	Teamcoördinator Teamleider
10	Afhankelijk van de situatie neemt de teamleider in overleg met de teamcoördinator passende maatregelen en/of sancties zoals beschreven in de notitie "Veilige en gezonde school".	Teamcoördinator Teamleider
	De directeur wordt geïnformeerd door de teamleider.	
11	Bij herhaling van problematiek wordt de casus met de directeur besproken. Vanuit de directeur volgen dan passende acties m.b.t. de pester.	Teamleider Directeur

* Het stappenplan kan ingezet worden als document om alle fasen van de ondernomen acties goed in kaart te brengen.

*De schoolleiding kan op alle momenten in de aanpak tegen pesten in het belang van alle partijen een beslissing nemen.

5.2 Rol- en taakverdeling

5.2.1 Mentor

De mentor is het centrale aanspreekpunt voor mentorleerlingen en hun ouder(s.) Indien er sprake is van pesten, voert de mentor eerst een gesprek met de gepeste en daarna met de pester en hun ouder(s). Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in de bijlage. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert vanuit zijn rol tot goede afspraken te komen. De mentor bespreekt hierbij ook direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.

Daarnaast voert de mentor het gesprek met de klas en overige betrokkenen. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid iedere klasgenoot heeft. Indien leerlingen uit meerdere klassen betrokken zijn, stemmen de betrokken mentoren de aanpak op de situatie af. Bij complexe vraagstukken aangaande individuele leerlingen en/of de groepssfeer en -veiligheid, kan de mentor gebruik maken van de expertise en ondersteuning van de anti-pestcoördinator en de leden van het ondersteuningsteam (denk hier bijvoorbeeld aan leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften of vraagstukken aangaande de sociale veiligheid in de klas).

Indien het probleem zich herhaalt, maakt de mentor melding bij de teamcoördinator en worden de vervolgstappen uit het stappenplan (zie 4.1) opgevolgd. Hierbij is het belangrijk dat de mentor beschikt over een goede documentatie van alle gebeurtenissen, de reeds ondernomen stappen en de gemaakte afspraken tussen alle partijen.

14

5.2.2 Medewerkers van school

Alle medewerkers van OBC Elst hebben een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of reden om pesten te vermoeden of een leerling zich aan een van hen richt om melding van pesten te maken, wordt van hen verwacht dat zij dit serieus nemen. Dit houdt in dat zij melding maken bij de mentor en in overleg het stappenplan (zie 4.1) opgestart wordt.

5.2.3 Anti-pestcoördinator

De hoofdtaken van de anti-pestcoördinator bestrijken twee terreinen. De anti-pestcoördinator is een klankbord voor collega's die vragen hebben over het pesten, de aanpak hiervan en geeft beleidsadvies naar aanleiding van de afhandeling van klachten, altijd gericht op een preventieve werking. Hiervoor is het noodzakelijk dat de anti-pestcoördinator goed zicht heeft op de beleving van veiligheid van leerlingen, veiligheidsrisico's, op klachten en incidenten.

5.2.4 Ondersteuningsteam

Groep deskundige binnen de school, die leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften en collega's met hulpvragen zo goed mogelijk begeleiden en/of coachen. Het ondersteuningsteam bestaat uit een orthopedagoog, begeleider passend onderwijs, intern leerling begeleider en schoolmaatschappelijk werker, gecoördineerd door de ondersteuningcoördinator. Leden van het ondersteuningsteam kunnen de mentor adviseren hoe met bepaalde situaties in klassenverband, maar ook op individueel leerling niveau om te gaan. Naast de mentor werkt ook de anti-pestcoördinator nauw samen met de leden van het ondersteuningsteam.

5.2.5 Teamcoördinator

De teamcoördinator kan de mentor ondersteunen in de aanpak van pestgedrag, Indien het pestgedrag zich herhaalt of in situaties waarin het pestgedrag het klassenverband overstijgt, neemt de teamcoördinator de rol van de mentor over. Er wordt als het ware opgeschaald. De teamcoördinator gaat dan individueel in gesprek met de gepeste en de pester of organiseert direct een gesprek tussen beiden. Het contact met de pester heeft in een dergelijke situatie een driedig doel: confronteren, achterliggende problematieken op tafel krijgen en helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van het pesten. Dit doet de teamcoördinator samen met de teamleider.

5.2.6 Teamleider

De ondersteuning van de teamleider wordt door de teamcoördinator ingeroepen als er sprake is van hardnekkig pestgedrag door de pester, en eerder gezette stappen niet hebben geleid tot een gedragsverandering. De teamleider heeft hierbij een sanctionerende rol en neemt het besluit over mogelijke maatregelen zoals beschreven in de notitie "Veilige en gezonde school".

5.2.7 Ouder(s)/verzorger(s)

Ouders zijn altijd een partner van school. Niet alleen bij het begeleiden van het individuele leerproces, maar ook als het gaat om het sociaal-emotionele welbevinden. Daarom is het belangrijk dat bij signalen van pesten, ongeacht of het gaat om gepest worden of zelf pesten, alle partijen elkaar geïnformeerd houden en met elkaar in gesprek gaan. Zowel de gepeste leerling als de leerling die pest, heeft de steun en het goede gesprek met zijn ouders nodig. Aanvullende informatie voor ouders hoe dit onderwerp bespreekbaar te maken is onder andere op de volgende website te vinden: [Informatie over \(Klassiek\) Pesten voor Ouders en Opvoeders | Stop Pesten NU](#).

6. Bijlagen

6.1 Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Feiten

- Klopt het dat je gepest wordt? (h)erkenning van het probleem
- Door wie word je gepest? (doorvragen: zijn er nog anderen?)
- Waar word je gepest? (doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe vaak word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou weleens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met hen. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen. Ergens is er iets in zichzelf dat de pester gelijk geeft. Besteed hier aandacht aan.

6.2 Leidraad voor een gesprek met een leerling die pest

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn/haar gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen.
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Confronteren en kritiek geven is niet hetzelfde.

Confronteren is

- probleemgericht en richt zich op gedrag dat waar te nemen is. Zodra je gedrag gaat interpreteren, wordt het persoonsgericht. Bijvoorbeeld: je hebt cola in de tas van Piet laten lopen. Dat doe je zeker, omdat je graag de lolligste bent! Zodra je gaat interpreteren, reageer je een gevoel van frustratie op die ander af en confronteer je niet meer, maar kritiseer je.
- relatiegericht. Je bent heel duidelijk op de inhoud, in wat je wil en niet wil, maar met behoud van de relatie. Bijvoorbeeld: ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt. **Zeg nooit: Je bent heel gemeen.** Je wil duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.
- specifiek blijven. Je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.
- veranderingsgericht. Je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Achterliggende oorzaken

Nadat het probleem benoemd is, richt jij je op het waarom? Hoe komt het dat je dit gedrag vertoont? Wat levert het jou op? Wat reageer je af op die ander? Etc.

17

Maak duidelijk dat er een tekort aan empathisch vermogen zichtbaar wordt in dit gedrag. Wat ga je daaraan doen?

Biedt zo nodig extra hulp aan.

Het pestgedrag moet stoppen

Wees duidelijk over de stappen die volgen, wanneer het pestgedrag niet stopt (zie aanpak na een melding van pesten in hoofdstuk 4).